

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

Curitiba — 9 kwietnia — (abril) — 1969 — Nr 3011 — (15/69)

Wywiad z Prezydentem

Z okazji 5 rocznicy Rewolucji Marcowej p. Prezydent udzielił wywiadu prasie krajowej i zagranicznej, odpowiadając na kilkadziesiąt zadanych mu pytań. Wywiad ten zamieściły gazety dopiero dnia 1 kwietnia, w chwili gdy ostatnie strony naszego tygodnika znajdowały się już w druku. Tym się tłumaczy nasze małe opóźnienie w zamieszczeniu wywiadu p. Prezydenta. Na szczególną naszą uwagę zasługują następujące punkty wywiadu:

Współpraca między Brazylią i USA

Spodziewana jest w Brazylii wizyta wysłannika prezydenta Niksona — Nelsona Rockefellera, który omówi ma z władzami brazylijskimi nową formę tej współpracy, zgodnie z wypowiedzią Niksona pragnącego utrzymać jak najlepsze stosunki z państwami Ameryki Łacińskiej. Dopiero na podstawie szczegółowej relacji Rockefellera — prezydenta Nikson opracuje plan współpracy między USA a Ameryką Łacińską.

Nowe "salario" a inflacja

Nie ulega wątpliwości, że podwyżka poborów miesięcznych robotnikom (salario minimo) przyczyni się do zwiększenia inflacji w kraju ale jedynie w wypadku, gdy podwyżka nie przeprowadza się bez planowego przygotowania, pod naciskiem syndykatów czy siły wyborczej. Tymczasem rząd federalny przygotował ścisły plan, by móc podwyższyć "salario" krokrocznie bez zwiększenia procesu inflacji. Rozumie się, że nowe salario nie może przewyższyć 25 procent dotychczasowego, w przeciwnym razie zostałaby naruszona równowaga w finansach państwowych.

Transport morski

Brazylia opracowała już prawodawstwo odnoszące się do partycypacji statków brazylijskich w transporcie morskim, tj. w przewożeniu towarów przy eksporcie i imporcie. W eksporcie do USA — statki krajowe mają zapewniony transport towarów dymarskich — w 60 proc.; do państw skandynawskich — w 50 proc.; do Europy — w 32 i 50 proc. Przewóz towarów przez statki brazylijskie przyniesie skarbowi państwa dochód w sumie 150 mln. dolarów, a w r. b. powinnen przynieść 200 mln. dolarów.

Reforma Konstytucji z 1967 r.

Konstytucja z 1967 roku miała na celu udzielenie władzy wykonawczej do wykonania idealów i zasad Rewolucji Marcowej. Jednakże w rok po jej ogłoszeniu Konstytucja ta okazała się za słaba, by zachować spójność i bezpieczeństwo w państwie; niewystarczająca, by przeprowadzić rozbudowę ekonomiczną, administracyjną i polityczną w kraju; nie dawała gwarancji, że postuluje realizowane będą rzeczywiście konstytucyjne. Te braki w Konstytucji zmusiły Szefta państwa do ogłoszenia Aktów Konstytucyjnych, które położyły kres wszelkim ustawiomom, by zwinąć zadania Rewolucji.

Produkcja rolna

Wzrost w zbiorach z jednego hektara zanotować należy w takich plodach rolnych jak: pszenica — w r. 1967 z jednego hektara zebrano 721 kg — roku 1968 — 903 kg (zwyżka 25,2 proc.); ryż — w r. 1968 (zwyżka 18,9 proc.) kukurydza — z 1.358 kg wzrosła do 1.615 kg (wzrost o 6,3 proc.); soja — z 765 kg wzrosła do 996 kg (wzrost o 29,7 proc.); bawełna — z 1.139 kg doszła do 1.297 kg (podwyżka o 13,8 proc.); ananasy: produkcja wzrosła o 400 proc. od hektara.

Walka z analfabetyzmem

Ministerstwo Oświaty opracowało już plan, w jakich stanach czy rejonach można już wprowadzić obowiązkowe uczęszczanie do szkoły. Obecnie 13,5 miliona dzieci uczęszcza do szkół podstawowych, gdy tymczasem liczba analfabetów w kraju dochodzi do 23 milionów. Na rok bieżący rząd przeznaczył na szkoły podstawowe sumę ponad 131 mln. nowych kruczerów, postanawiając, że w stolicach stanów i w miastach o większym zaludnieniu nauka w szkołach będzie obowiązkowa dla dzieci od 7 do 14 lat. Dla dzieci po 14 roku życia utworzono specjalną fundację MOBREAL, która posługuje się metodami wyrobowanymi już przez UNESCO — osiągnie szybsze i skuteczniejsze wyniki w walce z analfabetyzmem.

Nielegalna sprzedaż ziemi

Brazylijskie ministerstwo sprawiedliwości poinformowało już departament stanu USA o nielegalnej sprzedaży wielkich obszarów ziemi w Brazylii dokonanej przez pięciu obywateli amerykańskich: Henry Fuller, Stanley Amos Selling, Robert Chapel Charles Macelroy i Burke Wallade Ponde Osobnyk ci sprzedali ziemię w Brazylii 3 tysiącom obywateli amerykańskich, posługując się fałszywymi dokumentami. Z powyższego wynika, że poszkodowani obywatele USA mogą wszcząć procesy sądowe przeciw swym rodakom — fałszywym sprzedawcom ziemi.

Zmiany w ubezpieczeniu aut

Rząd federalny przeprowadzi zmiany w dotychczasowym ubezpieczeniu samochodów prywatnych, zwłaszcza jeśli chodzi o odpowiedzialność tego, kto spowodował zdarzenie. Dotąd sprawa indenizacji ciągnęła się bardzo długo, ponieważ kompania indenizacyjna musiała najpierw zbadać, kto z kierowców ponosi winę. Nowe brzmienie prawa o indenizacji będzie takie, że zapłaci się odszkodowanie zaraz po wypadku.

Akt Instytucyjny Nr. 8

Prezydent Costa e Silva, o ogłosił Akt Instytucyjny Nr 8 upoważniający władze stanowe, dystrykt federalnego oraz prefektury municypalne, liczące ponad 200 tys. mieszkańców do przeprowadzenia u siebie reformy administracyjnej. Dzięki tej decentralizacji reforma administracyjna zapoczątkowana przez rząd federalny będzie bardziej dynamiczna i efektywna na terenie całego kraju.

Flota handlowa Brazylii

Flota handlowa Brazylii zajmuje pierwsze miejsce w Ameryce Łacińskiej, składa się bowiem z 216 statków liczących łącznie 13,9 lat istnienia, o łącznym tonażu 1.221.977. Ponadto wkrótce flota ta zwiększy się o 69 statków znajdujących się obecnie w budowie o łącznej wadze 882.044 ton. Na dalszych miesiącach znajduje się flota Argentyny (183 statki o tonażu 1.043.900), Kuby — 49 statków, Chile — 42, Meksyk i Wenezuela po 36 statków.

niebezpieczny owad "Barbetto", dający się we znaki w różnych rejonach Brazylii, m. in. także w Północnej Paranie i którego ukąszenie powoduje dżukrową — nieuleczalną chorobę serca a nawet zgon, stał się od lat przedmiotem pilnych badań całego świata medycznego. Istnieje już środek "Hicantone" zapewniający praktycznie stuprocentowe wyleczenie. Obecnie w stadium końcowym znajdują się prace nad produkcją szczepionki "Tuppanosoma". Ukąszenie owada "Barbetto" dostając się do krwi powodowało ogólne osłabienie organizmu i nieuleczalną chorobę serca.

Stolica rośnie

Według najnowszej statystyki, stolica kraju Brasilia liczy obecnie 450 tys. mieszkańców. Z liczby tej 430 tys. mieszka w samej stolicy i tzw. miastach satelickich, podczas gdy tylko 20 tys. przebywa w zonie rolniczej. Bloków i domów mieszkalnych posiada stolica w liczbie 113.424, z czego 4.464 domów w zonie rolniczej.

Podatek drogowy

Od lipca br. począwszy wejdzie w życie nowy podatek drogowy na zosach: Rio — São Paulo, Rio — Petropolis wynoszący 1 kruczeria (nowego) na 100 km przejechanej trasy. Na autostradzie São Paulo — Santos, podatek ten wyniesie 4 kruczerzy. Opłata ta stała się konieczną, by zyskać subwencje na konserwację tych szos oraz na budowę całej sieci punktów opatrunkowych dla rannych w wypadkach samochodowych, na zakupienie dostatecznej liczby wozów sanitarnych z dorazną obsługą lekarską.

Brak książek szkolnych

Trzydzieści i pół miliona dzieci uczęszcza do szkół podstawowych w Brazylii. Na każde zaś dziecko przypada 4 książki szkolne: portugalski, matematyka, historia i czytanka. W innych słowach — należałoby wydać 60 milionów książek szkolnych. Niestety ogólny nakład książek wynosi tylko połowę czyli 30 milionów. Istnieje w całym kraju 1.200 księgarń przypadających na 22 stany i 4 terytoria, lecz księgarnie te nie są równomiernie rozmieszczone stosownie do zapotrzebowania uczniów. Brazylia liczy 250 tys. nauczycielek dyplomowanych oraz 150 tys. bez ukończenia seminarium nauczycielskiego. Większość nauczycielek nie posiada kursu dydaktycznego czy pedagogii, z czego wynikają wielkie trudności w przystosowaniu się do nowych metod nauczania. Sytuację ratują częściowo obowiązkowe kursy wakacyjne dla nauczycieli.

Reforma wyborcza

W kołach rządowych panuje przekonanie, że w najbliższym czasie rząd przeprowadzi reformę prawa wyborczego, partii politycznych oraz prawa o niewybitności. Dopiero po przeprowadzeniu tych reform będzie można mówić o ponownym otwarciu kandydatami na stanowiska nacelnego szefa partii Areny sa m. in. ministrowie: Jarbas Passarinho i Gama e Silva oraz Rondon Pacheco.

Autostrada Belém - Brasilia

Minister Transportu — Mario Andreazza zapewnił społeczeństwo, że szosa na odcinku Belém - Brasilia wyafaltowana zostanie z początkiem 1975 r. Do tego terminu ukończona zostanie 2 dalsze ważne odcinki: Catalão - Catalina skracająca szosę São Paulo - Brasilia o 200 km oraz Itumbira - Rio Verde - Jatai łączący São Paulo z rejonami środkowo-zachodnimi kraju. Ogólne koszty tej budowy wyniosą 400 milionów dolarów. Innym ważnym szczegółem dla mieszkańców Parany i S. Catariny jest, że szosa asfaltowa między Kururyba a Joville będzie gotowa z końcem bieżącego roku.

Choroba "Mal das Chagas"

Niebezpieczny owad "Barbetto", dający się we znaki w różnych rejonach Brazylii, m. in. także w Północnej Paranie i którego ukąszenie powoduje dżukrową — nieuleczalną chorobę serca a nawet zgon, stał się od lat przedmiotem pilnych badań całego świata medycznego. Istnieje już środek "Hicantone" zapewniający praktycznie stuprocentowe wyleczenie. Obecnie w stadium końcowym znajdują się prace nad produkcją szczepionki "Tuppanosoma". Ukąszenie owada "Barbetto" dostając się do krwi powodowało ogólne osłabienie organizmu i nieuleczalną chorobę serca.

Wyniki II Festiwalu Filmowego

Zakończył się w Rio de Janeiro II Międzynarodowy Festiwal Filmowy, który w ciągu 15 dni przyciągnął w napięciu nie tylko producentów filmowych i artystów, lecz i publiczność się seanse filmów w obecności międzynarodowej komisji dżury (jury). I nagrodę zyskał film argentyński "Martin i Fierro" nakręcony przez Leopolda Torre — Nilsson. Nagrodę najlepszej artystki filmowej zdobyła Amerykanka — Mia Farrow za rolę grane w filmie "Bebe Rosemary" — nakręconego przez Romana Polańskiego z USA oraz w "Tajemnicza ceremonia" — Josepha Losseya. Najlepszym aktorem okazał się Francuz Jacques Derray występujący w francuskim filmie "Pływania". Na zaszczytną zmianę zastąpił polski film "Ruchome piaski" Władysława Sleskiego (najlepsza fotografia) oraz brazylijski film "A Compadecida" — George'a Jonasa. Nagrodę poza konkursem uzyskał film angielski "Jcanna" — dyrektor Michael Sarne.

JUBILEUSZ KS. BPA. IGNACEGO KRAUSEGO CM.

Riograndeński przemysł rybny wszedł na drogę wielkiego rozwoju dzięki inicjatywie wielkiej firmy "Isapexes", która zamówiła w stoczniach niemieckich 6 najmocniejszych statków do dalekomorskiego pociąru ryb. Dwa takie statki odbywają już polony na połud. Atlantyku, konkurując ze statkami argentyńskimi i sowieckimi. Załoga statków przeszła specjalne przeszkolenie w NRR.

Migawki ze Świata

- ★ Tragedia górnicza. — Gwałtowna eksplozja w wejścia do szybu jednej z kopalni węgla w północnym Meksyku, blisko miejscowości Barroteran, spowodowała zgon 18 górników i zamknęła dostęp do sztolni, gdzie na głębokości 500 metrów pracowało 160 górników.
- ★ Straty USA w Wietnamie. — Oficjalny komunikat dowództwa amerykańskiego podaje, że straty USA w Wietnamie doszły już do 33.630 zabitych, czyli o kilkunastu żołnierzy zabitych więcej niż podczas wojny w Korei.
- ★ Mao Tse Tung wygrywa. — Podczas IX kongresu chińskiej partii komunistycznej, Mao Tse Tung otrzymał zatwierdzenie na swym stanowisku jako szef partii. Jego zastępcą pozostał nadal marsz. Lin Piao, a Chu En-lai utrzymał się jako gener. sekretarz partii.
- ★ Jedyna droga do zwycięstwa. — Gen. Raymond Davis, dowódca 3 dywizji piechoty morskiej w Wietnamie, oświadczył, że jedyną drogą do zwycięstwa USA jest wkroczenie do Laos e do Wietnamu Północnego, skąd bezustannie pływają posiłki, broń i żywność dla Wietkongu.
- ★ 30 lat rządów gen. Franco. — Cała Hiszpania obchodziła 20-lecie wojny domowej w 1936 i zakończenie w 1939 r. objęciem rządu gen. Franco, który od tego czasu kieruje w sposób dyktatorski losami Hiszpanii.
- ★ Badania podwodne. — Grupa uczonych sowieckich przebyła 7 dni na pokładzie 2 łączonych batysfer, na głębokości 75 stóp, badając florę i faunę podmorską oraz prądy morskie.
- ★ Nepotyzyzm w Peru i Nikaragwa. — Dziennik "La Prensa" z Managwy podaje, że wszystkim szefami smutny fakt, że wojskowi w Peru i Nikaragwa — dorwazy się do władzy, rozdzielili "tłuste" posady wśród swych najbliższych krewnych.
- ★ Antysowieckie manifestacje. — Ostatnie manifestacje antysowieckie w Czechosłowacji w związku ze zwycięstwem hokeistów czeskich nad sowieckimi zakończyły się ostrą akcją policji, w której 50 policjantów odniosło rany a 39 cywiliów dostało się do więzienia. Równocześnie w Czechach odbywają się manewry wojskowe Faktu Warszawskiego.
- ★ Papież oplakuje bunt młodych. — Ojciec święty podczas kazania w niedzielę Palmowa wyraził swój żal, że młodzież dzisiejsza lubuje się w wywoływaniu buntu i nieporządków, nie mając żadnego pozytywnego planu. Takie postępowanie jest wręcz negatywne.
- ★ Propozycja sowiecka. — ZSRR wysłał do Chin note z propozycją polubownego załatwienia zatargów granicznych, kładąc raz na zawsze kres dalszym pretensjom Chin odnośnie pasu granicznego biegnącego wzdłuż rzeki Ussuri.
- ★ Katastrofa lotnicza w Polsce. — Samolot pasażerski linii LOT, utrzymujący komunikację lotniczą między Warszawą a Krakowem, uległ katastrofie, rozbijając się o szczyt Babiej Góry. Zginęło 53 osób łącznie z załogą samolotu.
- ★ Niebezpieczeństwo pigułek antykoncepcyjnych. — Nie mówiąc już o względach religijnych, które zakazują użycia wszelkich środków antykoncepcyjnych, pigułka prawie już nagiennie używana — jest według opinii wielu lekarzy powodowana powstawania skrzepu w krwi, mogącego wywołać nagły zgon.
- ★ Największe miasta w 1980 r. — Według obliczeń Międzynarodowego Banku Rozwoju (IBD), w 1980 r. Ameryka Łacińska liczyć będzie 27 mil. mieszkańców, ponad milion mieszkańców. Największymi będą: Buenos Aires — 9.815.000, São Paulo — 7.780.000, Rio de Janeiro — 6.290.000, Bogotà — 5.208.000, Meksyk — 4.550.000, Santiago — 4.400.000, Caracas — 4.115 itp.
- ★ Powstańcy w Mozambiku. — Istnieje rozłam wśród powstańców walczących z oddziałami portugalskimi (50 tys.) o niepodległość Mozambiku. Jedni trzymają z ZSRR, drudzy z Chinami. Ostatnio informuje się, że 60 tysięcy powstańców miało się poddać władzom portugalskim.
- ★ Nowy "koń trojański". — Kompania amerykańska General Electric zbudowała dla armii USA koła mechaniczne o 3 metrach wysokości i 1.300 kg wagi. Koła ten porusza się z szybkością 8 kilometrów na godzinę i może udźwignąć ciężar o wadze 230 kg.

Szczegóły na str. 2.

ŻYCIE RELIGIJNE:

NIEDZIELA PRZEWODNIA

Ewangelia św. zapisana u św. Jana w rozdziale 20

Onego czasu: gdy był wieczór tego dnia pierwszego w tygodniu, a drzwi były zamknięte, gdzie uczniowie byli zgromadzeni z obawy przed Żydami przyszedł Jezus i stanął w pośrodku i rzekł im: Pokój wam. A to rzekłszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się tedy uczniowie, ujrzawszy Pana. Rzekł im tedy znowu: Pokój wam. Jak mnie posłał Ojciec, i ja was posyłam. To powiedziawszy, tchnął na nich i rzekł im: Weźmijcie Ducha Świętego: których odpuszcicie grzechy, są im odpuszczone, a których zatrzymacie, są zatrzymane. A Tomasz, jeden ze dwunastu, zwany Didymus, nie był z nimi, kiedy przyszedł Jezus. Powiedział mu tedy inni uczniowie: Widzieliśmy Pana. Ale on im rzekł: Jeśli nie ujrzę w rękę Jego przebicia gwoździ i nie włożę palca mego na miejsce gwoździ, i nie włożę mojej ręki w bok Jego, nie uwierzę. A po ośmiu dniach byli znowu uczniowie Jego w domu i Tomasz z nimi. Przyszedł Jezus drzwiami zamkniętymi i stanął wpośrodku i rzekł: Pokój wam. Potem rzekł Tomaszowi: Włóż tu palec twój, a oglądaj ręce moje i wyciągnij rękę twoją, a włóż w bok mój, a nie bądź niewiernym, ale wiernym. Odpowiedział Tomasz i rzekł Mu: Pan mój i Bóg mój. Rzekł mu Jezus: Dlatego, żeś mnie ujrzał, Tomaszu, uwierzyłeś: błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli. Wiele też i innych znaków uczynił Jezus przed oczyma uczniów swoich, które nie są napisane w tych księgach. A te są napisane, abyście wierzyli, że Jezus jest Chrystus Syn Boży: i żebyście wierząc, żywot mieli w Imię Jego.

NIEWIERNI TOMASZE

BOGA NIE MA. BO GO NIE WIDZĘ — twierdzą nowo czesni niedowiarkowie. Zapominają oni, że z konstrukcji że garbka można namacalnie wykazać, że świat sam nie wyrósł z niczego, jak grzyb po deszczu, ale musiał mieć mistrza, który go zrobił. Nawet z misternej konstrukcji oka wnosić ucze ni, że musiał je stworzyć rozum nad rozumami, wspaniały znawca wszelkich praw optycznych.

NIE MA OPATRNOŚCI BOŻEJ, BO JEJ NIE WIDZĘ — mówi niedowiarek. Widzę natomiast nierówny podział nie ma doczesnego, dobrze jeżdżą pod ciężarem nieszczęścia, złym dobrze się powodzi... — Za słabe nasze oczy, aby drogę i myśli boga odgadnąć, bo patrzymy: Bóg Syna swego karze za grzechy świata, Matkę swą Syn Boży wystawia na ciężkie próby (z mieczów boleści), Apostołów, Święci przeobraża choremu gorzki lekarstwo, dokonuje ciężkiej i bolesnej operacji dla dobra chorego — podobnie Bóg postępuje z nami. On jeden najlepiej wie, jak traktować każdego z nas, zależnie od charakteru, od naszej słabości, naszych ambitnych planów itp.

DUSZY NIE MA — mówią niedowiarkowie — **BO JEJ NIE WIDZIMY**. Tymczasem ile to razy nie widzimy inżyniera ani autora książki, a jednak podziwiamy jego dzieła, i lubimy się im przypatrywać. Widzę płody ducha w dziedzinie mecha niki, elektroniki, wiedzy przestrzennej. Czy tego dokonani zwierzemy instynktom, bez duszy, jak bydle? Czemu by dzieci nie stawiają przed sąd, nie zakuwają je w kajdany Czemu przysięgłych nie zwalają, nie wygłaszają wyroku? Czemu z człowiekiem postępują inaczej? Bo ma wolną wol — może się ustrecznie głosić. Kto nie ma duszy, to czym się róż ni od bydła?

Jakim prawem niedowiarkowie żądają od drugich, by im wierzono na słowo, na honor? Na czym polega ich honor jakie jest jego poręczenie? Oni Bogu nie chcą wierzyć, a żą dają od drugich, by im wierzono. Ktoś z uczonych powie dział: jeśli się spotkasz z niedowiarkiem, zbadaj jego życie a przekonasz się, że jego niedowiarkstwo zrodziło się z niekierki zanej pychy i ziego prowadzenia się.

KS. A. W

Rádio Gambijú Ltda.

ZY 5 - 27 - Kc/s - 1590 — A VOZ CATÓLICA DO PARANA
Eua música, Clube dos Sócios, Têrco em Família, Hora da Música Polo- nesa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homagens, Anúncios, Avisos e Recados para Amigos.

ARAUCARIA

FONE: 109

PARANA

AVENTAIS E GUARDA - PÓS

Avenciais profissionais para médi- cos, dentistas, professores, escola- res. Fornecedores para indústrias, armazéns, escritórios e lojas. Preços especiais para atacado. Atendemos pelo Reembolso Postal para qualquer localidade do Brasil.

Camisaria Pinheiro

Rua Barão do Rio Branco N.º 5
— Fone: 4-7868 — MATRIZ
FILIAL
Rua Marechal Deodoro N.º 471 —
CURITIBA — PARANA

Farmacia e Drograria Stellfeld

FILIAIS: Rua Riachuelo, 130
FARMATEL, Travessa Oliveira
Belo, 71

Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakul- tu Farmaceutycznego, któ- re sprzedają najtaniej w Kurytybie i są godne zau- fania.

RETIFICA BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. Kompletnie reformy traktorów gąsienicowych i kołowych. Robotą szybka i gwarantowana. — Ceny przystępne. Rua Marechal Floriano Peixoto, 4.100 — Fone: 4-2635

CURITIBA

PARANA

W Kilku Zdaniach:

Benedyktyni opuścili Maroko

Klasztor OO. Benedyktynów budowany przez mnichów francuskich w 1952 roku został zamknięty na rozkaz wład Maroka, a Benedyktyni musieli opuścić ten kraj. Powodem tego kroku była zbyt ożywiona działalność Benedyktynów którzy z klasztoru uczynili centrum dialogu z innymi wyzna niami.

Zdrowie zakonnic

Ankieta przeprowadzona w Kalifornii wykazała, że za konnice żyją 10 lat dłużej niż przeciętni Amerykanie, mniej chorują, a zwłaszcza nie ma u nich zupełnie chorych na żołądek lub wątrobę.

Benedyktyni brytyjscy

Benedyktyni brytyjscy de cydowali się otworzyć jeden klasztorów w Sakocji dla każ dego człowieka, który prag nie poznać życie klasztorne. Okres pobytu określono na jeden miesiąc. Przeznaczono dla tej próby XIII-wieczne o pactwo Pluscarden.

Brazylia ma 5 kardynałów

Na ostatnim Konsystorzu Papież zamianował kardyna łami 2 arcybiskupów brazylijskich, tak, że obecnie Brazylia liczy pięciu kardynałów: D. Agnelo Rossi z São Paulo, D. Jaime Camara z Rio, D. Carmelo de Vasconcelos z Aparecida D. Eugênio Sales z Bahia oraz D. Vicente Scherer z Porto Alegre.

Ojciec opuszczonych

Zmarły niedawno Kapucy — O. Humile zasłynął w ca łych Włoszech ze swego dzie ła: w ciągu kilkunastu la dał on schronienie i pracę dla 25 tys. opuszczonej młodzie ży. Do opiekowania się nią założył nadto zgromadzenie Sióstr zakonnych. Opuśczo na przez rodziców młodzież znajduje schronienie, szkołę wychowanie w kilku gma chach wzniesionych przez O. Humile z dobrowolnych skła dek.

Zaszczytna nominacja

Jak się dowiadujemy nas rodak, proboszcz w mieście Rosario, ks. Andrzej Gawędz ki, kanonik honorowy kate dzy Łomżyńskiej, został w u znaniu swych zasług w ciągu przeszło pięćdziesięcioletniej pracy kapłańskiej mianowa ny Pralatem Honorowym Jeg. Świątobliwosci Pawła VI. Ks. kanonik, obecnie Mon senior Gawędzki, był kapła nem wojskowym już w roku 1947 w Armii Polskiej stwo rzonej w Rosji pod dowództ wem gen. Józefa Dowbór Muśnickiego.

Kardynał Wojtyła w Rzymie

Metropolita krakowski ks. kardynał K. Wojtyła wyle chał do Rzymu w towarzyszeniu ks. prof. dr M. Jaworskiego i ks. kapelana Dziwisza. Pobyt ks. kardynała w Rzymie po trwa kilka tygodni i jest związany z uczestnictwem w V sesji Rady Świeckich.

Rekordowa Parafia

Rekordową parafia co do powołań w Ugandzie, jest pa rafia w Narozari, w diecezji Masaka. W ostatnich dniach mons. A. K. Dgungu wyświę cił 24-go księdza pochodzące go z tej parafii. Dotychczas powołań zakonnych żeńskich Narozari wyszło poza tym 3 i 4 meskie. Parafia N.M.B. Rożanowej powstała w r 1900. Posiada 16.196 mies kańców, z czego 11.943 jes katolikami.

Liczba zakonnic

Tygodnik watykański — "L'Osservatore della Domeni ca", zbijając twierdzenia jed nego z dzienników włos kich, że wiele zakonnic chc powrócić do świata, podkre śla, że na milion zakonni należących do kościoła jako lekkiego jedynie nieznacz nych, procent wyraża się przeciw celibatowi.

Święcenia kapłańskie po chińsku

Po raz pierwszy w historii katolicyzmu użyto języka chińskiego przy liturgii udzielania święceń kapłańskich. Miało to ostatnio miejsce na Formozie, gdzie ukończył stu dia teologiczne i święcenia kapłańskie otrzymał pewien chiński inżynier — uciekinię z Chin komunistycznych.

Lekarstwo przeciw pijaństwu

Nalóg pijaństwa poniża człowieka i niszczy jego zdro wie doprowadzając go do najbardziej upokarzającej sy tuacji, m. in. do występk i do grzechu.

"Instituto Químico Campinas S. A." wypuścił na rynek farmaceutyczny produkt "NECROETIL", lekarstwo w pro szku, przeznaczone na leczenie nalogu pijaństwa.

Lek ten posiada wielki zasięg społeczny, sprzedawa bowiem człowieka na nowo na łono rodziny, religii i społeczności ludzkiej "NECROETIL" można dawać bezpiecznie do zażywania niegłogowym pijakom, ponieważ nie posiada an smaku ani zapachu.

"NECROETIL" można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach.

"NECROETIL" jest produkowany przez Instituto Químico Campinas S. A. i znajduje się na składzie przy Praça Porto Alegre, 405, Fone: 4-9578, Caixa Postal, 695, CURITIBA — PARANA.

Więści z Polski

Połówkowe łączenie statków na wodzie

Stocznia im. Komuny Paryskiej w Gdyni znajduje się drodze do światowej czołówki. Do 1975 r. produkcja statków z tegorocznych 178 tys. DWT podwoi się do 340 tys. DWT. Średni tonaż budowanych statków zwiększy się z 12,5 tys. DWT do 32 tys. DWT. Przewiduje się budowę jednostek do 70 - 80 tys. DWT — tankowców i ropo-węglowców. Wydatne zwiększenie produkcji, jak i budowanego tonażu wiąże się m. in. z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych. W tej dziedzinie stoczniowcy gdniescy mogli szereg poważnych osiągnięć. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim opanowanie nowoczesnej metody polegającej na równoczesnej budowie dwóch połówek statku, które w trójcowej fazie są łączone w suchym doku. Stoczniowcy gdniescy znajdują się w przededniu dalszego rozwinięcia metody połówkowej w zastosowaniu — do raz pierwszy w historii — skiego przemysłu okrętowego — łączenia 2 połówek statka na wodzie zamiast w doku. Nastąpi to na tankowcu B-2020 o nośności 20 tys. ton.

Polski silnik z dwoma wirującymi łokami

Rewelacyjny silnik spalino- wy, opracowany przez niemie- ckiego wynalazcę — Wankla — przez kilka lat nie mógł wejść do seryjnej produkcji, ponieważ nie udawało się wy- konać z nim dostatecznie sprawnych uszczelnień tłoka wirującego. Obecnie trudność ta została pokonana — i sil- niki Wankla stanowią źró- dło napędu kilku typów sa- mochodów. Jednak uszczelnie- nie tłoka w komorze cy- lindrowej jest nadal najbła- szym punktem konstrukcyj- nym tego silnika. Tymcza- sem polski wynalazca inż. J. Bednarek opatentował silnik spalinyowy, mający dwa wi- rujące tłoki, nie wymagające uszczelnienia. Tajemnica je- go patentu (opublikowanego pod koniec ub. roku) polega na oryginalnym rozwiązaniu na wspólny dla dwóch tłoków komory cylindrowej. Tłoki w niej poruszające się (wi- rujące) są stale ze sobą w kontakcie, stykając się duży- mi powierzchniami, co nie wymaga uszczelnienia. Opa- tентовana konstrukcja w znacznym stopniu upraszcza silnika z tłokami wirujący- mi.

Polskę odwiedzi 25 tys. turystów amerykańskich

Nowojorskie biuro "Con- su" i współpracujące z nim lokalne biura podróży pre- gotują w tym roku w wy- wycieczek z USA do Pol- ski. Planuje się zorganizowa- koło 30 tego rodzaju wy- czek, w których weźmie udział około 2 tys. uczes- ników. Z pierwszych zgłosze- nych wynika, że do kraju prze- leci 1000 amerykańskich turystów, 1939 roku oraz zolizera i ficerowie polskich jedyn- zbrojnych na Zachodzie. Si- cjalnie opracowane pro- my wiedziama kraju prze- dują wycieczki na Wę- płatki, do Kutna i do mi- innych bitew stoczniow- września 1939 roku.

Ogółem przewiduje się, że w tym roku w USA do Pol- ski wrośnie w tym roku o około 15 procent w stos- ku do roku ubiegłego i że po- skę odwiedzi blisko 25 tys. amerykańskich obywateli, czego około 63 procent sta- wiec będą osoby polskiego w- chodzenia.

Polski tytoni na eksport

W tym roku sprzedano już 1,5 tys. ton tytoniowych li- do krajów zachodnioeuropejskich. Ogółem w br. eksportu pol- skiego tytoniu wyniesie 17 tys. ton. W zeszłym roku zagran- ni importerzy nabyli w Polsce za 20 mln zł. dewizowych tys. ton tytoniu. Głównymi kontrahentami byli Francuzi, Austriacy, Niemcy, Belgowie, Szwajcarzy, Egipcjanie, Sre- czycy i Senegalczycy.

Rzeszów - miastem 80-tysięcznym

Liczba mieszkańców Rzeszowa przekroczyła już 80 tys. W rzeszowskim Urzędzie Stanu Cywilnego zarejestrowa- jako 60.000 mieszkankę nowo narodzoną Aldone Szymon- a 80.001 mieszkańca Artura Baszaka. Rzeszów, który do województwa został przed 25 laty — przed wojną liczył ledwie 26 tys. mieszkańców.

Targi Krajowe "Wiosna-69"

17 marca otwarte zostały w Poznaniu Wiosenne Targi Krajowe. Na targach tych producenci wyrobów rzemie- slniczych oferują do sprzedaży za II półrocze bieżącego roku tow- wartości blisko 34 mln zł, z czego 70 proc. stanowią artyku- przemysłu kluczowego, a w tym głównie lekkiego. Wia- nie uczestniczy w targach przemysł ciężki i maszynowy. Wia- blarski i spożywczy przedstawiają tylko część swej produk- cji.

Concerta-se com garantia. — Orçamentos sem compromisso. Técnico ARTUR F. G. ETZEL com 28 años de experiencia. Especializado em aparelhos PHILIPS. — Fone: 4-3328. Telefone para 4-3328 ou à Rua Inácio Lúscova, 1020. 9.ª andar. — Atendimento em português. ATENDE-SE A DOMICÍLIO!

LIVRARIA S. V. D.

ARTIGOS PARA IGREJAS, RELIGIOSOS, ESCOLARES, FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, etc.

Rua Emiliano Perнета, 433 — Fone: 4-0136

CURITIBA

PARANA

Polonia Zagraniczna

WIELKA BRYTANIA :

Przedsiębiorczość Polaków

Zespół 10 Polaków z Leeds wznosi w Bilsdale Moor przesył 300-metrowy maszt telewizyjny dla BBC 2. Będzie to najwyższy maszt w Europie.

Władysław Porecki, 36 lat, kierownik zespołu, mówi: — Mieszkamy w Leeds. Przejżdżamy dziennie przeszło 100 mil, co nam zabiera ponad 2 godziny. Wstawiamy więc o świcie. Ale chcemy być wieczorem z naszymi rodzinami. Poza tym dobrze się czujemy w Leeds, w polskim środowisku. Zespół pracuje razem już od 6 lat. Niektórzy członkowie byli razem w szkole, w Leeds. Rozmowa na budowie, poprzez radio i telefon, toczy się po polsku. Maszt wygląda z dala jak otówek, lecz jest wewnątrz szeroki na 2 metry. Kilka Polaków pracuje na szczycie; wyjazd na górę zajmuje im 10 minut. Mr. O. Latcham, naczelny inżynier, mówi:

— Polacy są świetnymi pracownikami. Dogadza nam, że wszyscy są Polakami i trzymają się razem, bo z angielskich zespołów ciągle ktoś odchodzi i trzeba dobierać nowego.

BELGIA :

Odnaczenie przyjaciółki Polski

Wybitna dziennikarka i pisarka belgijska, Gaby Bailly wznawia serię reportaży o Polsce. Jest ona aktywnym członkiem Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Belgijko-Polskiej, a za działalność dziennikarsko-popularyzatorską odznaczona została przez władze polskie Medalem im. Marii Skłodowskiej-Curie. Pani Bailly zamierza znowu przyjechać do Polski, aby wzbogacić swą wiedzę o naszym kraju.

WĘGRY :

Gen. Bem - bohater dwu narodów

Na rynku miasta Kiskoros, stanie w tym roku pomnik gen. Józefa Bema, drugi na Węgrzech. Pierwszy wzniesiony został na Placu im. Józefa Bema w Budzie. Kiskoros jest miastem rodzinnym największego poety węgierskiego, Sandora Petőfi, który walczył pod rękami Bema w okresie Wiosny Ludów i rozstał się z go w swych wierszach.

W tym roku mija 175 rocznica urodzin Bema. Będzie ona uroczysto obchodzona na Węgrzech. Młodzież Budapesztu złożyła wianki kwiatów pod jego pomnikiem. Imię Bema noszą liczne szkoły i drużyny pionierskie, ulice miast i place miast węgierskich.

Wybitny historyk, dr Endre Kovacs, autor książki poświęconej J. Bemowi za którą otrzymał nagrodę Kossutha, pisze w "Nepszabadsag" o zasługach gen. Bema dla rewolucji węgierskiej, o jego wybitnych zdolnościach strategicznych i dowódczych, o mistrzostwo przeprowadzonych kampaniach, które przez następną dziesięciolecie były przedmiotem studiów w Wiedeńskiej Akademii Wojskowej.

ARGENTYNA :

Polska firma wygrywa w licytacji

Dnia 26 lutego w Buenos Aires odbyło się uroczyste otwarcie ośmiu ziozonych przez sześć konsorcjów argentyńsko-zagranicznych na budowę linii przesyłowej wysokiego napięcia El Chocon — Cerros Colorados — Buenos Aires.

Oferta najniższa, która ma największą szansę by została przyjęta, została przedstawiona przez polską firmę Adelphia S. A., która wspólnie z trzema firmami brytyjskimi znanymi z wysokiego poziomu technicznego i wielkiej produkcji, a mianowicie Balfour Beatty & Co. Ltda., British Insulated Callender's Construction Co. Ltd. i Painter Bros. Ltd., stworzyła konsorcjum do budowy tej linii pod nazwą Anglo-Argentinian Power Construction Consortium.

Wysokość złożonej oferty wynosi około 52 milionów dolarów, co wymaga wielkiej odpowiedzialności jaką biorą, na siebie firmy składające ofertę. W tą cenę wchodzi dostawa materiałów, koszt robocizny, transportu, administracji i inne.

Długość linii wynosi 2.200 kilometrów i jest ona ziozona z dwóch równoległych odcinków. Napięcie robocze linii wynosi 500 000 woltów.

Dla Adelphii otrzymanie tej roboty oznacza krok naprzód, jeśli chodzi o ilość i jakość robót wykonawczych, umocnienie pozycji na rynku i dużą satysfakcję moralną, bo jest wynikiem wielu lat pracy polskich rąk i mózgów...

AUSTRALIA :

Polacy w Australii

Ciekawą statystykę liczbową odnoszącą się do ludności Australii podaje pismo "The Australian". Okazuje się, że

Polacy zajmują w tej statystyce 6-te miejsce w tabeli liczebności. Na pierwszym miejscu znajdują się Anglicy, na drugim Włosi, na trzecim Szkoci, na czwartym Niemcy, na piątym Holendrzy, a na 6 Polacy z liczebnością 60 049 w czasie spisu ludności w 1961 roku, a 61.641 w czasie spisu w roku 1966. Oczywiście są to liczby obejmujące tylko tych Polaków, którzy przyjechali z Polski lub z jakichkolwiek innych krajów osiedlenia, natomiast nie uwzględniają wcale dzieci urodzonych już w Australii. Razem bowiem z tymi dziećmi jest tam Polaków około 120 000. Jest to w takim razie prawie i procent ludności Australii, a Niemców i Holendrów ubywa w Australii w ostatnich latach, to procent ten staje się jeszcze większy.

U.S.A. :

Apel rektora H. G. Parcińskiego

Dr Henryk G. Parciński, rektor Szkoły Związkowej w Cambridge (Alliance College) wezwał wszystkie organizacje poolnne do niesienia pomocy studentom pochodzenia polskiego by mogli ukończyć studia. W przemówieniu wygłoszonym w Klubie im. Pułaskiego w Nebraska dr Parciński podkreślił, że aczkolwiek Polacy w Ameryce zbudowali wiele pięknych kościołów, parafii i szkół parafialnych, niewiele uczynili jednak w dziedzinie stworzenia wyższych uczelni zapewniających studia młodzieży.

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań go-towych, kapeluszy, butów, kół, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

DZIAŁ POETYCKI :

pod kierunkiem Stefana Czaplńskiego

GROMNICZNA

Śnieg tający na wietrze zimną pachnie wierzbiną...
Niesiesz Świętą Drobinę
rozsmokniętą drożyną.
Bogu — Ojcu — Dziedzica
Sobie — Stworcę i Syna...

A na między odwilż poczerziała tarnina...

Jeszcze w rowach sen leży, jeszcze wcześniej i pusto...

Cale święta Zbawienie
otuliła wosk chustą.

W sercu Twego pobliżu
Tak mu ciepło, jak w dziupli...

Wiatr się w głogu przewalany pustym gniazdem zasuplił...

Łozom wtki wilgotne bura czerwień nasycą...

Po przylebki Ci ręce
woskiem kapie gromnica

i pokłada się smugą
cierń pomyłka na wietrze...

Odwilż kopcę gromniczy w poszarzały śnieg wietrze...

Już się oddał nad lasem płową zorzą rozdarła...

Spiesz-że Panno Pożusznia!
Spiesz-że Panno Ofiarna!

Dziś Ci serce rozorze
lemiesz pierwszej boleści...

Luty ledwie — a w korze sok już wiosną szeleści...

1968

Beata Obertyńska

OBJASNIENIA

Z dalekiej Ameryki przysłała ten piękny, uczuciowy wiersz poetka, która wiele wycierpiała (pod pseudonimem Marty Rudzkiej napisała "W domu niewoli" o przeżyciach na wygnaniu w Rosji Sowieckiej, drugie wydanie ma się wkrótce ukazać, na które subskrypcje przyjmujemy) i odziedziczone po matce Marylei Wolskiej zdolności poetyckie obraca na chwalebę Bożą. Mało kto z poetów tak się potrafi wczuć w naturę i tak pięknie wydatnić związek natury ze Stwórcą, toteż jej wiersze dogłębnie sielskie i narodowe można zaliczyć do pereł poetyckich.

AUTO LONDRINA

DE

GETULIO THADEU OSTROWSKI

LATARIA — PINTURA — ELETRICIDADE

Plantão aos domingos e feriados

CURITIBA — Rua João Negrão N° 1820 — PARANÁ

Empório das Meias

DE

TEODORO MATIOSKI

ROUPAS FEITAS E CONFECÇÕES — MEIAS EM GERAL

Rua Visconde do Rio Branco, 464 — Fone: 4-6035

CURITIBA — PARANÁ

OPOWIEŚCI NIESAMOWITE

Bezmyślnie oddał słuchawkę telefonicznie i przez kilka chwil stał osłupiały, oburącz trzymając się za głowę.

Już miał na czworakach wylazić z ziemianki, gdy nagle padł pojedynczy sygnał.

Jednym skokiem Szarski znow znalazł się przy telefonie.

Tym razem oczywiście odzywał się punkt. To jego umówiony znak.

— Halo! tu podchorąży Szarski.

Głucha cisza.

Coś, jakby głębokie westchnienie, było jedyną odpowiedzią.

— Halo! tu Szarski!

— Halo! kto mówi? — krzyczał zdenerwowany podchorąży.

— Słyszatesz przecie sygnał? — zwrócił się z zapytaniem do telefonisty.

— Słyszałem, panie chorąży. Jeden raz. To na pewno punkt się odezwał.

Podchorąży nie dawał za wygraną.

Ze słuchawką przy uchu siedział nieruchomo, pilnie uchem łowią najlżejszy szmer w aparacie.

I znow wydało mu się, że słyszy dziwny jakiś dźwięk.

Zupełnie jakby ktoś wzdychał, czy sapał. Szarski odniósł wrażenie, że jego rozmówca chce mu coś powiedzieć, a nie jest w stanie wydobyć z siebie głosu.

Podchorążego aż coś we wnętrzu zabolowało od tego niesłyszanego wyskoku dalekiego, nieznanego interlokutora.

— Musiał chyba któryś ranny doczołgać się do aparatu — domyślał się podniecony do ostatecznych granic. — Trzeba koniecznie natychmiast wysłać sanitariuszy na punkt. Zupełnie niepotrzebnie pod samym nosem bolszewikom urządził go sobie kapitan. Będzie za cztery wiorsty od nas.

Wybiegł z blindażu i za chwilę słychać było, jak spokojnym, służbowym tonem wydawał rozkazy baterijnemu felczerowi i plutonowemu, dowódcy telefonistów.

Nie zdążyli jeszcze wyruszyć wyznaczeni sanitariusze i telefoniści, gdy z ziemianki, jak z procy, wyskoczył dyżurny telefonista.

— Panie chorąży, punkt mówi! Głos słychać, ale słów rozróżnić nie mogę.

I znow Szarski znalazł się przy telefonie, wstrzymawszy do wyjaśnienia sytuację wysłanie sanitariuszy.

Na baterii zrobił się ruch.

Kapitan Kontrym był na wszystkich ustach.

W głowie nie mogło się ludziom pomieścić, by ich dowódca, zawsze pełen werwy i humoru, miał już nie żyć.

Bateria była na "spocznij", więc obsługa działa, zrazu nieśmiało, później coraz gęściej, obstąpiła dokoła blindaż telefoniczny.

Przybiegł ogniomistrz służbowy Rogala, dowódca wywiadu, plutonowy Osnowa.

MIECZYSLAW CZAPLIK

11

Było na lufach trochę rdzy. Wańkowicz doskonale pamiętał, że wtedy po podwieczorku, w dniu 4 czerwca, otarł starannie dubeltówkę z tuszczu, jakim była wysmarowana po zimowych polowaniach na sezon letni.

Ja wtedy rzuciłem ją na plot, gdzie trochę rosy nocnej na niej osiadło.

"Ten", kto ją z powrotem dostarczył do futerału i zamknął zamek, nie potrzebując do tego kluczyka, cały czas spoczywającego w biurku pana Kazimierza, zaniedbał zabezpieczyć fuzję od rdzy.

Trudno było już wtedy chyba nie pogodzić się z myślą, że istotnie byłem ignorką w rękę szatana.

Jeśli istnieje szatan i działają jego piekielne moce, to logika zdaje się mówić, że musi być i Bóg-Stworzyciel świata. Kto dopuszcza istnienie czarta, ten musi wierzyć i w Boga. Kto nie chce służyć diabłu, winien poświęcić się służbie Bożej.

Diugo, w wieczory jesienne rozmawialiśmy nieraz z księdzem Raubą na te tematy.

Do pułku nic mnie nie ciągnęło.

Byłem już innym, odrodzonym człowiekiem.

Do prawostawia nie miałem żadnych uprzedzeń, ale było mi ono zawsze czymś obcym. Nawrócenie moje, aczkolwiek za sprawą czarta poczęte, dokonano się pod auspicjami kapłana katolickiego.

Zaznajomiwszy się z zasadami wiary świętej, postanowiłem przejść na katolicyzm i zostać księdzem. Wystąpiłem z wojska i wyjechałem do Rzymu. Tam dużo pracowałem. Jako ksiądz, na rok przed wojną, zdążyłem przyjechać w te strony. Mimo tolerancyjnego ukazu nie mogłem zostać nawet wikarym. Dopiero po wybuchu wojny dano mi parafię.

Trochę ja tam z moimi parafianami, jak z rekrutami na mustrze, sobie poczynam, ale w każdym razie na Sądzie Ostatecznym inny niż ks. Radwański zdam Panu Bogu meldunek.

"Ot powiem, Panie na Wysokości, melduje Ci szuga Twój, że dałeś mu do parafii słaby materiał ludzki, same prawie świnię. Ale szuga twój nie tylko tam, w wojsku, dobram by instruktorem. Ze świńskiego tego materiału zrobił on dziś baranki i te prowadzi ku chwale wiekuiestej".

Czupryna zlekką siwizną posrebrzona na kształt osiedca opadła na oczy księdza Cyryla.

Z lubością wpatrywałem się w tę twarz szczerą, w mongolskie, skośne oczy, rozjaśnione wewnętrznym blaskiem.

W duchu zdumiewałem się, jak dziwnymi zaiste drogami wylądował Przenaczenie, po całym rozpylone świecie, atomy polskości, by je przetopić na kruszec, z którego ciała i praca pokoleń wykują przyszłość Narodu.

***

Na drugi dzień zadymka nie ustała. Polowanie trzeba było odłożyć ad calendas.

Przejeżdżając przed kościołem w Duszechtach, wstąpiłem na chwilę.

Lekarze:

Dr LUDWIK RYDYGIER

Mówi się po polsku, 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specjalizacji w Nowym Jorku. P.M. 3125. Choroby krwi, odchłowa, Hemoroidy, Fistyły itp.

DR. AUGUSTO KISZKA

CLINICA MEDICO CIRURGICA Médico do Hospital Bom Jesus Médico da Prefeitura Municipal. A T E N D E Hospital: — das 8 às 12 horas.

DR GABRIEL NOWICKI

Diplom Uniwersytetu Paryskiego Był Professor Univ Parafskiego Po powrocie z Europy przysłał: Farmacia, Stetfied, Pr. Tradizes, 530 od wzdolny 9-let do 13-let.

Dentyści:

DR STANISŁAW PUCHALA

CIRURGIAO - DENTISTA CONSULTOR Był profesor Univ Parafskiego Av. Ipiranga, 877 - 1.º andar

DR WINCENY FLENK

Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 — Curitiba.

DR. NEWTON MAIEWSKI

Cirurgião Dentista Extrações e dentaduras em 6 horas Marechal Deodoro, 211 — 17.º andar — Fone: 4-4600

PAULO FILIPAK

ADVOCADO Chusus civis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Zorário: 9.30 - 11.00 e das 16 às 18 horas.

DR. RENATO CESAR DA ROCHA — MÉDICO

Clinica Geral — Partos — Operações Moléstias de Senhoras C. — Edifício Barão do Rio Branco - Rua Barão do Rio Branco, 63 - 11.º andar

Szpitala:

CASA DE SAUDE DR. MOYSES PACIORNIK

POROZY — OPERACJE Rak: rozpoznanie i leczenie Rua Lourenço Pinto, 83 Tel.: 4-2222 i 4-2230

CASA DE SAUDE DR. COMINESE DA ROCHA

KLINIKA OGOLNA Porozdy, operacje - Choroby niewlat "Rato X" - elektromyografia medyczna Rua Ubaldino do Amaral, 962 Tel.: 4-8890

Adwokaci:

DR LUCJAN KASPRZAK

Załatwia inwentarze, ściaga wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów broni sądowej w jakichkolwiek sprawach kryminalnych

DR EDWARD ZELAK

Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalistyczne. Przeprowadza inwentarze.

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI

Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd. Pracza 8 de Janeiro, 1274 — Tel.: 17 São José dos Pinhais — Paraná.

DR STANISŁAW BUNDYRA

Członek Związku Adwokatów w Brazylii Załatwia wszelkie sprawy sądowe: cywilne, handlowe, i prawnicze jak: inwentarze, mieszkaniowe, upadłościowe, itp.

FELIKS GOLAS

CONTADOR Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distritos; declarações de imposto de renda, Serviços de contabilidade em geral.

KĄCIK RODZINNY:

Gdy dziecko zaczyna się bawić

Dziecko zaczyna się bawić. Jest to wyrazne, a jednocześnie niespodziewane: to małe dziecko bezbronne, krzyzące i kruche — nagle usiadło. Potem wstało. A teraz tak jakby to nas jedno spotkało, patrzymy ze zdumieniem jak tatusi wnosi do pokoju kojec, często zrobione własnymi rękami, bo nasz najdroższy skarb już chce raczkować!

Wprowadzenie "kojca" w życie rodziców i dziecka jest jakby kamieniem milowym w życiu rodzinnym. Oczywiście, dziecko i przed okresem kojca chciało się bawić Już od czwartego miesiąca życia mały przysiąca się, dźwięk grzechotki. Ale dopiero kojec uświadamia rodzicom, że dziecko po prostu — dorasta.

Niektórzy bardzo nowocześni pediatrzy mają co do kojca pewne zastrzeżenia. Dziecko w nim jest do pewnego stopnia uwięzione, co jak twierdzą — jest bógostawieniem dla matki, która za jego pomocą może zostawić swą pociechę samą na pewien czas, ale nie jest tak dobrze dla dziecka, gdyż ogranicza jego ruchy i jego ciekawość do eksploracji otoczenia — pokoju, w którym jest tyle ciekawych rzeczy. Matkom, które mają tego rodzaju zastrzeżenia jeśli chodzi o rozwój ich dziecka radzi się, aby nie przetrzymywały się zbyt długo ograniczaniem wolności ruchów dziecka.

Żyjemy w trudnych czasach, prawie żadna z matek nie ma nigdzie do pomocy, kojec jest bezpieczną przystanią, w której nie stać się nie może o ile jest rozsądnie zastawiony (z daleka od ścian z elektrycznymi kontaktami!) i jest światłem samym w sobie dla maleńkiego kontaktami! Używamy więc kojca, tej automatycznej niani, kiedy musimy na chwilę wyjść z pokoju.

W kojcu powinno znaleźć się zawsze kilka zabawek — najlepiej nie pluszowych, ale z plastyku, które dzieckiem między 9 a 10 miesiącem życia będzie cierpliwie i z zainteresowaniem wyrzucało poza kojec i ta zabawa nigdy mu się nie znudzi. Kojec można też rozstawić w kuchni, podczas pracy matki gotowania czy prasowania. Wtedy mała pociecha ma dodatkowe zainteresowanie, śledzenie ruchów matki. Kojec jest też bardzo przydatny dla pierwszych kroków dziecka. Zamiast raczkować — najpierw wstaje, trzymając się kursorowo barierek kojca, aby po niedługim czasie zacząć spacerować wokół niego, wciąż trzymając się poręczy, co daje mu w tym niemymie ważnym okresie zdobywania samodzielności — poczucie bezpieczeństwa. No i kojec jest przede wszystkim zabawą samą w sobie.

Kupne kojce mają zazwyczaj kolorowe kółka wzdłuż w poręcz, ale to nie jest ważne. Plastikowy kubeczek, już nie do wzięcia, bo go nasze maleństwo rozgryzło pierwszymi zębami, plastikowa puszcza, lub butelka są źródłem długiej zabawy. Jeżeli rozważamy do kojca plastikowe piszczałki, zabawki w postaci psów, kotów itd. — najlepiej wydubmym przedmiot z otworu metalowy krzątek, który się tam znajduje. Dziecko, nawet tak małe, ma geniusz wydubywania, a no tem wsadzania do buzi rzeczy, którymi się może udławić. Niektórzy sklepy sprzedają już dzisiaj zabawki bez metalowego krzątką.

Rady dla Gospodyń

USZKA DO BARSZCZU ZUPA Z FASOLI NA MIEŚCIE

Wygotowane grzybki, duża cebula, czerstwa bułka, łyżka tartej bułki, kopniasta łyżka — masła, nieco pieprzu i soli.

Cebulę usmażyć na rumiano w masle, bułkę namoczyć, odcisnąć. Grzybki, zrumienioną cebulę i odcisniętą bułkę przepuścić przez maszynkę, doprawić solą i pieprzem i wymieszać z tartą bułką.

Z jednej filiżanki mąki, jednego jajka i troszki wody, (wodę dodać do ubitego jajka) zagnieść ciasto i cienko rozwałkować. Pokręcać na małe 2 calowe kwadraciki, nałożyć nadzienie, starannie zlepić w trójkątek. Wrzucić na wrzącą wodę i ugotować. Gdy wypłyną, wybrać łyżką cedzakową. Uszka podajemy tak jak są, lub polewamy żurkiem wymieszonym masłem, możemy je osmażyć na patelni na brazowo, lub pokryte kwaśną śmietaną. W każdym wypadku będą wspaniałe.

Uśmiechnij się...

ZYCIE I KONTAKTY — Ach to dlatego stałeś taki milczący.

— Ten może żyć! — mówiono zazdrośnie o Prądku Elektrycznym w pewnym mieszkaniu.

— Jak się ma tyle kontaktów...

ZAGADKA — Jaka jest różnica między kapitalizmem a socjalizmem?

— Kapitalizm popelnia społeczne błędy, socjalizm popelnia kapitalne błędy.

MAŁOMÓWNY — Ja mówię tylko to co wiem.

— Wręcz odwrotnie — powiedział właściciel — ja się, że koń wróci bez pa...

— Własciciel stadny odzga go, ze należy z gury płacić za godzinę jazdy.

— Czy pan się obawia, wrócić bez konia? — durny klient.

— Wręcz odwrotnie — powiedział właściciel — ja się, że koń wróci bez pa...

ferragens NEGRÃO comercial Rua João Negrão, 514 - C.P. 6.964 - CGC(MF) 76.638.21 CURITIBA — Fone 4-3972 — PARANÁ NEGRÃO: uma loja moderna a serviço do PARANÁ NEGRÃO: sinônimo de economia e bom atendimento

Merceria Leite e Pão DE ALCÉU REINHART PAO FRESCO — REFRIGERANTES E LATICINIOS EM GERAL. — ENTREGA-SE A DOMICÍLIO. Av. Jaime Reis, 282 — Curitiba

Było po sumie. Książd Cyryl stał na ambonie i przemawiał do swych parafian.

Mówił o nieposzanowaniu starodawnego polskiego zwyczaju chwalenia przy spotkaniu Chrystusa Pana.

Jak ja ciebie spotkam i powiem ci: niech będzie pochwalony Jezus Chrystus, a ty nie zdejmiesz czapki i nie odpowiesz mi: na wieki wieków amen, tak pomnij chamjo, ja ciebie baszku wmiestie z szapką sorwu, ku zbudowaniu wiernych swe kanzanie zakończył książd Cyryl.

Lud wzdychał i płakał nabożnie, w swego proboszcza zapatrzony, jak w teże.

Wymuszurze ich książd Cyryl do dnia Sądu Ostatecznego.

K T O ?

Huraganowy ogień trwał już przeszło pół godziny. Kroplisty pot oblewał twarze obsługi dział.

Ogniomistrze i działonowi ochrypli od krzyku powtarzanej komendy, która głużył piekielny grzmot czterech, dziesięcio i półcentymetrowych haubic.

Plugowi i celownicowie, zmieniając nieustannie kierunek dział, w głowę zachodzili, co się tam hen przed nimi dzieć może.

Celownik podnosił się i opadał, jak gorączka w paroksyzmie febrы. Komenda następowała po komendzie.

Krzyżowały się rozkazy. Istny szal walki ogarnał kanonierów.

Jaszczowi biegali tam i z powrotem, dźwigając ciężkie kosze amunicji, jak gdyby były pierzmem ładowane.

Ledwo nadążyli podawać je skalowniczym.

A tu jeszcze w dodatku co chwila zmiana rodzaju pocisku.

Powyciągano już z jaszczów i koszów granaty na uderzenie, przygotowano sztepsle, a tu, buch, przychodzi rozkaz strzelania granatami.

Już i skalowniczym omdlewają ręce.

Zdaje się, jeszcze chwila, a tempo wariackie kanonady będzie musiało się urwać lub zwolnić.

Ludzie dłużej nie wytrzymują już napięcia nerwów i fizycznego wysiłku.

Tak ogniem kierować potrafi chyba tylko jeden jedyny kapitan Kontrym, dowódca piątej baterii.

W ciągu ostatniej godziny przodki już drugi raz dowiozły amunicję.

Porucznik Kurc pojechał w cwał do taborów osobiście dopilnować, by do przodków na czas dostarczono zapasowych pocisków.

Dowództwo baterii objął zastępczo podchorąży Szarski. Stojąc tuż przy prowizorycznej ziemiance, imitującej blindaż, w której skulony przy aparacie siedział dyżurny telefonista, podchorąży

przyjmował rozkazy, przesyłane przez kapitana Kontryma z punktu obserwacyjnego.

Nagle telefonista urwał w pół słowa powtarzaną komendę. Przez chwilę siedział nadśuchujący.

Zdziwienie i niepokój odmalowały się na jego twarzy.

— Panie chorąży, tam się chyba coś stało. Ja nic nie słyszę — cydował się w końcu zameldować Szarskiemu swoje wrażenia.

— Co się miało stać? Dawajno, ofermo austriacka, słuchawki, ja się zaraz dogadam.

Tu podchorąży energicznym, mało uprzejmym ruchem odsunął nierzadko od telefonu.

Rozległy się dwa, raz wraz po sobie następujące jęki piszczałki nalizacyjnego i podchorąży cały zamienił się w słuch.

Kilka razy powtórzył tę samą czynność.

Zawsze na próżno.

Punkt obserwacyjny, dotąd ustami dyżurnych telefonistów tak mowny, nagle niespodziewanie ucichł i milczał, jak zakłęty.

Nie ulegało już żadnej wątpliwości, że telefon się zepsuł.

Najprawdopodobniej przewodnik został uszkodzony i połączenie z dyż punktem a baterią przestało działać.

Oczywiście bateria, straciwszy kontakt z punktem, musiała przestać strzelania.

Jak na złość przerwa wypadła podczas huraganowego ognia, jącego przygotować atak naszej piechocie. To też podchorąży, rzucając obsłudze dział komendę "spocznij", miał zamiar wydać telefonista rozkazy, dotyczące sprawdzenia i naprawy linii.

Właśnie tylko co był oddał słuchawkę przed chwilą odsuniętej telefonistce, gdy aż trzy razy zajeżdżał sygnał aparatu.

To mówił sztab dywizjonu. Przy aparacie był sam major.

— Kto u was był w tej chwili na punkcie? — bez żadnych wstępów pytał dowódca dywizjonu.

— Na punkcie obecnie jest kapitan Kontrym, panie majorze — portował podchorąży.

— Psiakrew, tego mi tylko brakowało — szpetnie zaklął major. Telefonował tu przed sekundą do dywizjonu porucznik Lipski i powiedział, że w jego oczach padł na wasz punkt bolszewicki granat. Wspaniale na punkcie zginął. W kawałki ich tam rozniosło. W każdym razie ślać natychmiast sanitariuszy i żywo mi tam założyć nowy punkt wzmocnienia obrząża.

— Rozkaz, panie majorze — ledwo zdolał wybełkotać skonstruowany wany podchorąży.

Dowódca baterii, kapitan Kontrym, był bożyszczem dla swych wadnych. Szarski, choć z natury bardzo mało wrażliwy, doznał

nak uczucia, jakby ojca lub brata rodzonego właśnie był stracił.

HISTÓRIA DA POLÔNIA

J. FICINSKI

145) Em 1790, após a revolução da Lei do Privilégio do Teatro, Boguslawski assumiu a direção do palco nacional. Desde o início de sua gestão esforçou-se para nacionalização do teatro, principalmente purificando-o da influência francesa, procurando explorar somente repertórios poloneses. Inaugurou o teatro com ótimas peças de Franciszek Bohomolec e Franciszek Zabłocki, recebidas entusiasticamente pelo público. Depois passou à introdução de uma patética peça de política no palco, representando pessoalmente a idêntica patética de Niemcewicz, o "Retorno do Embaixador" (Powrót Fostia). Logo depois, em 1794, encena Boguslawski a peça profundamente patética de sua autoria "Cracovianos e Montanhese" (Krakowiaczy i Górale), colocando o teatro polonês no rumo desejado de incentivador do povo.

Procurando horizontes mais amplos o teatro de Boguslawski iniciara a série de "tournées", penetrando na longuinha província com seu elenco de artistas de escola a fim de popularizar a arte cênica. Representou em Lvov em 1787, 1789 e 1799, já após o encerramento do Teatro Nacional pelos russos, em Poznan (1807), em Kalisz e em Cracóvia (1809), logo depois desta ser libertada pelo príncipe Poniatowski ao expulsar os austríacos. Em Cracóvia, por Decreto Imperial de Francisco II, de 1799, Kluszewski somente podia representar em alemão.

O Teatro Nacional de Boguslawski veio a ser o santuário do patriotismo e incentivador da luta pela liberdade, além de constituir o marco característico do verdadeiro desenvolvimento do teatro polonês.

A fim de elevar e dignificar a profissão de artista teatral, naquela época bastante menoscupada na Europa, Boguslawski, após árdua luta, conseguiu licença do governo para criar a Escola Dramática (1810), assumindo a direção da mesma de modo rigoroso.

A grandiosa missão do "Paí do teatro polonês" fora cumprida: o teatro fora colocado no nível por ele idealizado e foi se consolidando cada vez mais.

Em 1814, Ludwik Osinski, genro de Boguslawski, substituiu-o na direção do teatro.

Ao assumir sua espinhosa função, Osinski começou por introduzir no teatro a grande inovação: o ballet, sem esperar que com isto criava para si um grave problema estrutural na organização teatral.

Desde início o ballet obteve enorme sucesso, atraindo a massa popular, em prejuízo das representações dramáticas que formavam a pedra fundamental do teatro de Boguslawski. Ao importar da França mestres de ballet, com intenção de variar e avivar os espetáculos, Osinski, jamais esperava criar algo revolucionário no gosto dos espectadores.

Ludwik Osinski era poeta idealista. Profundamente intelectual publicista, autor da obra "Sobre arte teatral", redator de "Memórias de Varsóvia" (1809 - 1830), professor da literatura polonesa na Universidade de Varsóvia (1818 - 1830), errou contudo ao introduzir o ballet. Deixou de prever as consequências do seu ato, em prejuízo da Arte Dramática que provocou uma crise na estrutura do teatro sentida principalmente pelos, então, grandes artistas dramáticos F. A. Zolkowski, Szymanowski, Hempinski, Dmuszewski, Zdanowicz, Ledochowska e a jovem Zuczowska, futuramente célebre Halberkova.

Principalmente o grande Bonaventura Kudlicz, notável educador da nova geração de artistas dramáticos ficara ressentido com a inesperada conquista dos palcos pelo ballet estrangeiro, vendo a sua missão incalculável prejuízo na evolução da arte dramática polonesa. Bonaventura Kudlicz estava então, na direção da Escola Dramática fundada por Boguslawski. Graças ao alto nível e às normas severas que funcionavam na Escola, que formava seus adeptos após 5 anos de curso preliminar, mais 5 anos de especialização, como se fosse uma Universidade, a arte dramática polonesa conseguiu impor-se e superar a crise provocada pelo ballet estrangeiro, afastando a superficialidade da arte francesa dos palcos poloneses ao impor ao público a profunda arte dramática.

Obviamente, os órgãos especializados do governo da ocupação russa acompanhavam com acurado cuidado as realizações do Teatro Nacional, no esforço de evitar que o palco se tornasse uma tribuna de patriotismo e fonte de subversão, para o que realmente tendia. A censura rigorosa, entretanto, além desta arma eficiente o governo aplicava todos os meios possíveis para perturbar a unidade necessária dentro da organização teatral e prejudicar por todos os meios sua estabilidade financeira. A fim de anular essas maquinacões muito se esforçou o patriótico Staszic, então diretor do Departamento de Indústria e Artes no Comitê dos Negócios do Interior.

A fim de rebaixar o nível artístico do Teatro Nacional o governo russo, capotamente deu concessão a certo Milavski, ator provincial de 3ª categoria, para abrir em Varsóvia teatro burlesco popular, criando um precedente que derrubava o monopólio até então conservado pelo Teatro Nacional. Em contra-pelo Osinski juntamente com o ator Dmuszewski aproveitou a brecha conseguindo a licença para instalar em 1827 mais um teatro sob o nome de "Teatr Rozmaitosci" (Teatro de variedades), que logo impôs-se ao público com grande sucesso. Notáveis atores como Ludwik Pancyk, Woyciech Szymanowski, Adam Karasiniski, Yan Severyn Yastinski, Emilia Werowska e Zolkovska passaram a formar o elenco do novo teatro.

O vulgar sucesso do Teatro de Variedades fez recrudescer a produção literário-dramática. Escritores como Conde Skarbek Konstanty Yaszynski, Dominik Magnuszewski, Borys Alpert e Clemente Dmuszewski, Boguslawski, Zolkowski e o próprio Osinski escreveram novo repertório para o teatro em ascensão, procurando dar-lhe mais elevado cunho artístico.

Ao mesmo tempo, o italiano Antônio Corazzi obteve concessão iniciando a construção do Grande Teatro de Varsóvia, o qual desde 1833 veio a ser a sede do ballet e da ópera italiana e francesa, vindo a absorver, paulatinamente as funções do antigo Teatro Nacional.

Deste modo, após a guerra de 1830, estabeleceram-se definitivamente dois teatros em Varsóvia: o teatro de variedades centralizando a arte dramática e o grande teatro de Varsóvia que abrangia ópera e ballet.

Além de Boguslawski e Osinski, mais dois nomes de grandes artistas profetaram-se com letras de ouro no panorama teatral polonês da primeira metade do século XIX. Foram eles Zolkowski e Kudlicz.

Aloyzy Fortunat Zolkowski nascido em 1777 terminou os estudos em Krzemieniec. Em 1794 entrou no exército de Kosciuszko. Abandonando o curso de Direito dedicou-se ao teatro, encimado por Boguslawski que tinha descoberto seu genial talento dramático. Celoso patriota, além das atividades no palco, empregou toda a inteligência do seu profundo senso humorístico para o perigoso trabalho de ridicularizar o governo de ocupação russa, publicando nas suas revistas "Momus" e "Potpourri" audaciosas charges políticas que faziam tremer de indignação os funcionários russos, atraindo sobre si toda a classe de perseguições. Faleceu precocemente, em 1822, deixando contudo um filho, também artista genial, o qual, quicá superou o grande pai.

Bonaventura Kudlicz, um dos mais proeminentes atores do grupo de Boguslawski, fora ao mesmo tempo seu colaborador mais intelectual. Nascido em 1780, em Pleszow, rincão natal de Boguslawski, ninguém diria que pudesse dedicar-se à carreira de ator dramático. Gago e com defeito de pronúncia, porém com força de vontade pressionada pelo gênio artístico que dominava seu ser, conseguiu a muito trabalho e persistência eliminar os defeitos naturais de nascença, vindo a tornar-se o grande artista, justamente admirado pela bela declamação.

Ao assumir, em 1816, a direção da Escola Dramática, colocou-se imediatamente na suprema função de grande educador de artistas dramáticos. Fora um dos criadores do teatro de variedades de Varsóvia, fazendo que nele praticassem seus pupilos da Escola Dramática, muitos deles destinados a cobrir de glória a arte teatral polonesa.

CONTINUA

Od Administracji LUDU!

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIEDZY

Czeslaw Bystronski z Dom Feliciano	NCR\$ 163,00
José Nowakowski z Mariopolis	NCR\$ 3,00
Pedro Mierza z Virmond	NCR\$ 21,00
Adek Goldman z Porto Alegre	NCR\$ 9,00
Adolf Bitner z São Paulo	NCR\$ 23,00
Inacio Stachowski z Icara	NCR\$ 9,00
Sonia N. Gieplinska z Santos	NCR\$ 14,00
Ks. Leon Lisiewicz z Porto Alegre	NCR\$ 44,00
Vitor Szankowski z São Paulo	NCR\$ 15,00
Ks. Stefan Kucharski z Jaguariava	NCR\$ 16,00
Ludwika Hoinacki z Porto Alegre	NCR\$ 16,00
Ladislau Moskoborski z União da Vitória	NCR\$ 20,00
Vitoldo Borecki z Cândido de Abreu	NCR\$ 23,00
Edmundo Lubawski z Massaranduba	NCR\$ 56,70
Venceslau Szarota z Itaquera	NCR\$ 10,00
Casimiro Bigunias z Cruz Machado	NCR\$ 18,90
Janina Michaiowska z Rio de Janeiro	NCR\$ 18,00
Fe. Casimiro Mikucki z Ribeirão	NCR\$ 15,00
Francisco Mazurek z Toledo	NCR\$ 12,00
João Wisniewski z Canoinhas	NCR\$ 80,00
Zbigniew Wojcik z Rzeszwa	NCR\$ 16,00
Leonard Solosinski z Paulo Frontim	NCR\$ 46,80
Tadeu Boczek z São Paulo	NCR\$ 20,00
Alberto Maslon z São Paulo	NCR\$ 10,00
Roman Burkot z Catanduvas	NCR\$ 23,00
Hans Otto Haube z Taubaté	NCR\$ 21,00
Michał Kurzydowski z Abundância	NCR\$ 16,00
Francisco Kluch z Erechim	NCR\$ 22,50
Ks. Jerzy Swaleski z Belo Horizonte	NCR\$ 9,00
Dr. Ricardo Majewski z Belo Horizonte	NCR\$ 9,00

OFIARY NA FUNDUSZ "LUDU"

Vitor Szankowski z São Paulo	NCR\$ 6,00
Ladislau Jarkowski z Ponta Grossa	NCR\$ 16,00
Wladyslaw Kostzrewa	NCR\$ 5,00

OFIARY NA SEMINARIUM Składi na Misji św. w Rio da Prata:

Craveiro	NCR\$ 41,40
Santa Terezinha	NCR\$ 42,18
Rio da Prata	NCR\$ 18,00

Za poswieceniem ks. proboszcza Bronislawa Kozłowskiego, z Catanduwy, tamtejsi rolnicy ofiarowali 18 workow pszenicy.

Szlachetnym ofiarodawcom z Catanduwy składamy serdeczne Bog zapiać w imieniu Seminarzystów i Księży.

Como conhecer o peixe

Características do peixe "bom": — O peixe fresco e bem conservado apresenta cheiro característico; os olhos são brilhantes, claros, salientes e não encolhidos ou afundados. Suas guelras são vermelhas, cobertas com limo transparente, ten do cheiro de peixe sob a cobertura. Suas cores são lustrosas. Sua carne é firme e, quando tocada com certa pressão pelos dedos não fica marcada.

Características do peixe "ruim": — O peixe, quando im próprio para o consumo, e já ultrapassou o limite de conservação, apresenta cheiro insípido, ácido e putrido. Os olhos são foscos, encolhidos e afundados. Suas guelras têm cor castanho-escuro, cinzentas, com cheiro ácido e repulsivo. A carne é flácida e, quando pressionada pelos dedos, permanece afundada. As paredes da barriga geralmente se encontram rompidas. O tecido muscular apresenta cor rosa pálido, especialmente em torno da espinha dorsal e respirador parido e saliente.

O ponto da colheita do arroz

A colheita do arroz é a operação mais cara e difícil. É importante para o lavrador conhecer o ponto certo para evitar quedas de rendimento.

O amadurecimento do arroz dá-se de 35 a 45 dias após o pleno florescimento. A maior produção é obtida quando o teor de umidade do arroz no campo varia de 21 a 26%. Esse teor de umidade pode ser obtido pelos lavradores nos pontos de sementes, casas de venda de produtos agropecuários e instituições de pesquisa.

No campo, conhece-se que o arroz está no ponto de colheita ao observar as panículas. No ponto de colheita as panículas terão a cor característica da variedade e os pontões grãos da base terão consistência de massa mais ou menos dura com leve tonalidade de casca dourada tomam essa cor pouco antes de atingirem o ponto ótimo de colheita.

Este é um dos Modelos GUELMANN

TRADIÇÃO — CONFORTO E QUALIDADE
RUA 24 DE MAIO, 44
CURITIBA — PARANA

DISTRIBUIDORA DE PAPEL DE ARTES GRAFICAS STA. MARIA LTDA.

PAPEL PARA IMPRESSÃO EM GERAL
Envelopes, Cartões de Visita, Cartolinas, Papelião, Papeis em Bobina, etc.

ATENDEMOS PEDIDOS PARA O INTERIOR
Av. Visconde de Guarapuava, 2140 - esp. Tibagi
Curitiba FONE 4-9465 Paraná

Cantinho Agro-Pecuário

METODO PARA SE PLANTAR PASTO

Como tem sido já destacado muitas vezes o plantio de um pasto não se resume no lançamento das sementes sobre o terreno a esperar que elas formem o relvado. Em alguns casos, queima-se o campo para fins de semeadura de entremeio às cinzas, ou ainda, amarram-se caboças furadas cheias de sementes no lombo de animais que irão nos cerrados e campos nativos, introduzindo espécies de plantas forrageiras mais produtivas que as ali existentes.

Esses processos primitivos tiveram um papel histórico de certa relevância no povoamento de extensas áreas de apascentamento. Muito embora lentos, tais expedientes serviram, através dos anos, para a formação das bases empíricas, que só muitos anos depois seriam ajustadas pela técnica mais atualizada. Predomina hoje o plantio de cavim por processos melhorados, mas subsistem, em muitas regiões brasileiras, o primitivismo utilizado desde há muitos anos cerca de mais de 100 anos.

É interessante mencionar o fato de serem, na maioria, as gramíneas de proagação vegetativa introduzidas nestes últimos anos no Brasil, obrigando o pecuarista a arar o terreno para estabelecê-las no pasto. O plantio por mudas, que constitui uma desvantagem quando comparado com o feito por sementes, apresenta esse aspecto positivo de focalizar a formação do pasto nos moldes semelhantes aos usados para as culturas em geral.

Após a colocação da semente à profundidade recomendada (de 1 a 15 cm) em solo bem arado, gradeado e compactado, restam ainda, os cuidados a serem seguidos para que as plântulas se transformem em plantas bem fixadas ao solo. Cabe considerar aqui, por exemplo, de 100 sementes viáveis, uma certa porção não consegue germinar, por razões óbvias. Da mesma maneira, nem todas as que germinam conseguirão se estabelecer como componentes do pasto.

Tem-se, assim, que levar em conta o que ocorre a partir da semeadura, no seguinte exemplo teórico:

a) de 100 sementes germinam 92;

b) de 100 que germinam estabelecem-se 60;

Jorge Zbigniew Mazuchowski

c) de 100 que se estabelecem 40 sobrevivem.

Fazendo-se o cálculo do decréscimo do número em cada operação, chega-se ao resultado final que das 100 sementes viáveis apenas 20 conseguiram implantar-se no terreno. Esta porcentagem de plantas estabelecidas será tanto maior quanto mais esmerados forem os cuidados no plantio das sementes.

As causas principais que afetam negativamente a formação de um relvado bem tapizado, poderiam ser assim enumeradas:

- Semente de baixo teor de germinação (colhidas ainda verdes, guardadas com muita umidade, etc.).
- Semente muito enxada (o caulículo não consegue aflorar à superfície).
- Semente sem cobertura de terra (pouca umidade para germinar, ficando muito sujeita à dessecação).
- Chuvas pesadas, que arrastam ou recobrem as sementes.
- Formigas e outros insetos, pássaros diversos, prótrias plantas que se limitam de acordo com as condições do meio.
- Condição entre as plantas que se limitam de acordo com as condições do meio.

Esses elementos precisam ser considerados pelo fazendeiro quando procura as causas comerciais para adquirir sementes de gramíneas ou leguminosas (estas deverão estar inoculadas), para formar ou renovar suas pastagens. As quantias de sementes, comumente recomendadas, podem ser reduzidas desde que as normas fixadas para a semeadura sejam seguidas com cuidado aumentando a porcentagem das que irão se estabelecer no terreno da pastagem.

As sementes dos capins Colúnia (gasta-se cerca de 20 kg de sementes por hectare, com semeadura a lanço ou em linhas distanciadas 60 centímetros), Jaraguá (gasta-se 15 a 20 kg de sementes por hectare, semeadas a lanço na primavera) e Gordura (semeia-se a lanço cerca de 20 a 25 kg de sementes), que há anos custavam pouco, constituem hoje uma parcela apreciável dos gastos a serem empreendidos. Além do que já foi dito, convém ainda lembrar que a uniformidade de distribuição das minúsculas sementes sobre a área poderá assegurar um pasto uniforme.

(Continua)

NASIONA

AGROSUL

Mana skladzie zawsze świeże nasiona warzywne i paszy. Posiada również produkta rolne, weterynaryjne i owadobójcze.

AGROSUL

Av. 7 de Setembro, 2134
(3 quadras do mercado Municipal)

CURITIBA — PARANA

P K O - WARSZAWA

SWOBODNY WYBÓR: PACZKI ALBO ZŁOTÓWKI. Oszczędności ("Skup"). Zlecenia do wyboru lub wybrane

NOWOŚĆ

Paczki do Polski

z clem opłaconym

Wysyłamy teraz także paczki do Polski z clem opłaconym przez naszą firmę. Posiadamy katalogi w języku polskim do dyspozycji naszych Klientów.

EMPRESA J. RAJIC Ltda., São Paulo

Prça João Mendes, 42 - 11.º andar - Cj. 111
Telefones: 36-85-30 i 36-52-88.
Endereço para cartas: Cx. p. 3950 - São Paulo (Sede própria)

DIABETE ESTÁ NO FIM

AGÊNCIA S.I.B. — Num futuro próximo, milhões de diabéticos em todas as partes do mundo poderão beneficiar-se do tratamento de um novo anti-diabético. A insulina, ministrada na forma de injeções ou de comprimidos, será substituída por um preparado muito mais eficiente, a "glibenclâmida". Num congresso de mais de 200 cientistas de 17 países, recentemente realizado em Rottach-Egern, no Tegernsee (República Federal da Alemanha), o novo anti-diabético impõe-se pelas suas qualidades e pela sua extraordinária eficiência.

Durante vários anos a glibenclâmida foi submetida a ensaios nos laboratórios de duas grandes firmas da indústria farmacêutica alemã, as Farbwerke Hoechst, em Hoechst perto de Francforte e as Phamawerke Boehringer, em Mannheim. A sua designação de laboratório era "HB 419". Sob esta cifra era do conhecimento não só dos químicos das duas fábricas mas também de grande número de médicos que procederam às experiências com milhares de pacientes. O resultado dessas experiências foi participado no congresso e discutido animadamente, podendo-se resumir os resultados da seguinte maneira: HB 419 constitui um desenvolvimento decisivo das sulfonil-urêias, desenvolvidas nas mesmas bases e que têm a qualidade de reduzir o teor de glicose do sangue. HB 419 é muito mais eficiente do que insulina, mesmo em doses 200

a 300 vezes inferiores. As experiências abrangeram mais de 5.000 pacientes sem que se tenha observado qualquer efeito suplementar. A alta eficiência do HB 419, ministrado na forma de comprimidos surpreendeu todos os médicos de maneira que julgaram chegado o momento de aconselhar o novo anti-diabético registrado sob a designação comercial de "glibenclâmida".

Ao ministrarem o novo medicamento é, porém, necessário observar um pormenor. Só tem efeito na chamada diabetes de pessoas mais idosas enquanto os jovens devem continuar a ser tratados com insulina. No caso da diabetes juvenil, o pâncreas não produz insulina. Por esta razão, esta hormona essencial só pode ser compensada pela ministração de insulina. o caso é diverso quando se trata de pacientes adultos. O tratamento medicamentoso tem por finalidade de estimular e aumentar a produção de insulina. Até agora, a terapia mais indicada era a ministração de insulina. De futuro se lançará mão da glibenclâmida, que dentro em breve será lançada no mercado.

Na República Federal da Alemanha há cerca de um milhão de diabéticos. Não se conhece as cifras referentes a outros países. Todos eles poderão agora alimentar a esperança de dominarem a sua doença graças a um anti-diabético moderno, altamente eficiente e absolutamente inofensivo.

Mensagem do Papa

CIDADE DO VATICANO — O Papa Paulo VI lembrou aos fiéis, em sua mensagem de Páscoa, que a doutrina dos Evangelhos é a do sacrifício e do transcendental e por isso mesmo difícil de ser compreendida pelas novas gerações. O Papa disse que a doutrina da Igreja é "impopular e, às vezes, por isso é julgada por muitos algo ultrapassado e hostil aos ouvidos da gente moderna, abertos à lisonja da doce vida dos sentidos, da opulência, do poder, da auto-suficiência", acrescentando: "No entanto, irmãos e filhos caríssimos e vós, homens ponderados a quem chega nossa voz, nossa mensagem é verdadeira, uma mensagem de alegria. O Cristianismo, repetimos, não é fácil, mas torna felizes".

Paulo VI desejou "feliz Páscoa ecumênica a todos os irmãos cristãos", aos jovens, aos pais, aos trabalhadores e aos políticos, "aos quais a esperança vitoriosa deste dia deve infundir sabedoria, valor e confiança para fazer rever e reverter a paz no mundo".

IMPULSO SEM PRECEDENTES

A indústria da construção civil e a de materiais de construção receberam um impulso sem precedentes e avançam de vento em popa no caminho do desenvolvimento nacional, graças ao ministro do Interior, sr. Costa Cavalcanti, o qual centralizou os sistemas financeiros que garantem o estabelecimento da moradia e do saneamento, através do BNH e do DNOS.

REFORMA UNIVERSITÁRIA VAI MODERNIZAR O MEC

RIO (AN) — O ministro Hélio Beltrão informou que já foram assinados pelo Presidente Costa e Silva os atos básicos da Reforma Universitária, alterando profundamente o estatuto do magistério superior e tornando possível colocar a tecnologia a serviço do desenvolvimento. Esclareceu o Ministro do Planejamento que, definindo os objetivos do Programa Inicial, o Presidente da República assinou decreto disciplinando o regime de trabalho e de remuneração dos professores e pesquisadores. Entre as principais medidas adotadas, que transformam essas atividades realmente numa carreira, são citadas as seguintes: somente mediante concurso será possível o acesso à carreira de professor; os atuais catedráticos passarão a professores titulares; os professores serão classifica-

dos em titulares, adjuntos e assistentes; os pesquisadores serão divididos em chefes, assessores e auxiliares. Foram fixados vencimentos que permitem ao professor o exercício do tempo integral e a dedicação exclusiva. Além da criação de mil cargos de monitores, foi autorizada a contratação de 4 mil docentes obrigados à prestação de 22 horas semanais de aula, com gratificação de 190% sobre o ordenado — básico, e de outros 3 mil de tempo integral e dedicação exclusiva, com uma gratificação correspondente a 380% sobre o salário básico. Foi também instituído o Fundo Nacional do Desenvolvimento de Educação, assim como assinados vários outros atos que consubstanciam as providências recomendadas pelo GT da Reforma Universitária, agora reformulada.

ESPORTE EM REVISTA

- ★ **Campeonato Paranaense:** Apucarana - Seletos 2x1, Paranavaí 2x1, Grêmio - Água Verde 4x3, Curitiba - Piraí 4x1, Ferroviário - Londrina 4x0, Atlético - Grêmio Oeste 4x0.
- ★ **Campeonato Carioca:** Flamengo - Bangú 2x0, Vasco - Bonsucesso 0x0.
- ★ **Encontros internacionais:** Brasil - Peru 2x1, gols de Jairzinho e de Gerson, vitória discreta do selecionado canaense de Porto Alegre derrotou o time português — o "Beira-Rio" — com capacidade para 110 mil pessoas. Os dois jogos foram televisados diretamente de Porto Alegre. A Portugal Houye também empatou no jogo entre as seleções da Itália e da Alemanha Oriental por dois tentos.
- ★ **Campeonato da Polónia:** Górnik - Legia 2x1, Odra - Wisla 1x0, Zagłębie Wałbrzych - Polonia 1x0, Pogoń - GKS 0x0, Szombierki - Stal 4x1, Ruch - Śląsk 2x0, Zagłębie Sosnowiec - ROW 2x0.

O SENHOR REGRESSOU

HUGO BAGGIO

"Que irrompa nos céus a alegria dos Anjos! Que por toda a parte se espalhe a alegria do universo! Que na Igreja irrompa a alegria dos filhos de Deus! A luz ilumina a Igreja. A luz ilumina a terra. Povos, cantai!" Assim canta um poeta a noite de Páscoa, quando contemplamos Cristo ressuscitado. A alegria a nota que povoa a Páscoa. O Senhor que, por horas, se esvaneceu dentro os homens, no meio dos quais vierá habitar, gressa ressuscitado.

Alegria e ressurreição! A mensagem para o nosso mundo hoje que luta contra a tristeza. Que luta contra a morte, cuidados, os contrastes, os acontecimentos, as decepções, tem difícil ser alegre. E um triste é um homem velho. Como Bernanos: "o oposto a um povo cristão é um povo triste, povo de velhos". Porque o povo cristão é um povo que vive a luz da ressurreição. Não apenas porque seu chefe, Cristo, suscitou, mas porque é um povo que traz em si semente de ressurreição. Não apenas de uma ressurreição do último dia. Mas de uma ressurreição continuada, de uma ressurreição que se repete. Porque o Cristo ressuscitado está conosco. Está nesse dispor. A Paixão de Cristo é demonstração eloquente de grande poder que exercemos sobre Deus. A Ressurreição é a nossa vitória sobre Deus. Se por uns instantes fomos ressuscitados e marginalizados, pela Ressurreição fomos ressuscitados. Então, ser orfão é ser triste. Reencontrar o pai é reencontrar a alegria. Por isso Páscoa é alegria.

O domingo de Páscoa apaga o quadro doloroso da Santa Paixão. Apaga-o, mas não o invalida. Assim, a alegria da Páscoa apaga as nossas dores, os sofrimentos com os quais martirizam, as decepções que deixam pesadas sombras sobre a vida. Apaga-os, mas não os invalida. Pelo contrário. A da Ressurreição de Cristo, nossa vida, com sua carga de adquire sentido. Diz-nos que nossa ressurreição é feita de pedaços de cruz que o Senhor deixou a cada um. Dentro das nossas cruzes, dorme a nossa ressurreição. E se Cristo nos participantes de sua ressurreição, quis-nos antes participarmos de sua cruz. Irmanou-nos na dor. Irmanou-nos na ressurreição.

Irmãos de Cristo no sofrimento. Irmãos de todos os homens no sofrimento. Mas irmãos também na ressurreição. Irmãos todos. Irmãos ressuscitados. Um povo de ressuscitados. Que tenham os olhos e se embriagarem na luz da ressurreição e depois pelo mundo com a mensagem alegre, com a mensagem ótima. Com a mensagem que grita a todos: erguei vossas almas para a luz. Deixai-nos penetrar pela luz. E sede, então, luzes para os outros homens, cercados de conturbações trágicas, a grandeza: o Senhor regressou.

Acima de todos os estrondos ressoe vossa voz: o Senhor regressou. No meio de todas as trevas brilhe a vossa luz: o Senhor ressuscitou. No meio de toda desesperança brote a esperança: o Senhor está novamente conosco. No meio de toda tristeza brole o canto: o Senhor regressou!

Por quê os pais não ajudam os professores

ANA MARIA PINHEIRO

AGÊNCIA S.I.B. — Todo início de ano a conversa é a mesma. Qual a escola que deve ser escolhida para os filhos? Quais os melhores métodos que estão sendo postos em prática para fazer para que a escola funcione bem, e muitas vezes que evidenciam a preocupação com a educação. Nas escolas que possuem apenas o Grupo Escolar, e o ginásio estadual, coisa é mais simples. Não há o que escolher. Então o pai e a mãe dos pais é apenas o de colaborar com os professores, que o ensino se dê da melhor forma possível. E necessariamente certo incentivo por parte dos pais, uma colaboração e com toda certeza o ano correrá melhor para todos. Os professores realmente tem um acúmulo de tarefas e muitas que lhes são próprias, outras que tomam a sua própria força de sua posição. Assim, por exemplo, eles devem preparar lições para corrigir em casa, deve preparar seu material para que as aulas possuam um mínimo de fôlego concreto. O trabalho de um programa que exige tanto da imaginação e do verbal. Mas muitos professores também tem que preparar planilhas para seus alunos que vão à escola sem almoçar alguma, dar orientação para toda a família de muitos alunos, dar uma assistência que abrange não só a higiene, mas que não haver uma contribuição maior por parte das famílias e mesmo dos pais que possuem um pouco mais de tempo, dinheiro, ou de habilidade? Assim, por quê certos pais poderiam auxiliar os professores na confecção de material? Simples? Por que não haver uma cotização de material? Simples? Aquêles que sabem desenhar se colocariam à disposição da escola, dos professores de seus filhos, ou de outros também e fariam uma boa parte de material que tomam tempo de uma pessoa só. Há tantos joguinhos, lanchetes, tabelas, materiais para flanelógrafo, que poderiam ser preparados em conjunto! Por quê não formar uma coleção de fotografias e "slides" com a colaboração de todos? Cada um das suas férias traria uma contribuição. Não ficaria tão pobre a escola logo, teria uma boa coleção de material que poderia servir para geografia (lugares, monumentos, acidentes geográficos), história, ciências, etc. Até mesmo os alunos, em parte de suas atividades poderiam escrever e várias fotografias de cidades em que tivessem interesse de solicitação. E por que não? Com imaginação e boa vontade, esses materiais ficariam melhor aparelhados, com boas coleções de materiais, tornando o ensino mais acessível e bem prático.

HUMORISMO

- NA DELEGACIA** — Sim, Comissário! — dizia o mendigo indignado, por ter sido preso. Pode explicar-me como a mendicância pode ser um delito num mundo onde a caridade é uma virtude?
- CONSULTA** — Um homem a quem amo, me propôs casamento, porém recuso aceitar, porque em todos estes meses em que fomos apenas namorados, nunca lhe confessei que tenho dentes postiços. Que devo fazer?
- Resposta: Case-se e feche a boca. Seu marido será um homem felicíssimo e invejado.
- EPITAFIO** — Sobre o lugar em que enterrada uma mulher exerceu Norte e America mãos anônimas colossais seguinte inscrição: Margarida, que um dia sou um general, quatro anos, dois maiores, quatro pitães, quinhentos e... uma bomba!
- O PRIMEIRO TRABALHADOR** — Segundo o falecido John Churchill, o primeiro balhista foi Cristóvão Colombo porque partiu seu ombro porque partiu seu ber para onde ia, chegou e sabia onde estava e viu outros que pagaram a

A boa produção de trigo

A época de plantio é importante para uma boa produção de trigo. O trigo deve ser semeado no período de 15 de março a 15 de abril. É comum os lavradores atrasarem a semeadura por estar ainda o terreno ocupado com outra cultura. O atraso na semeadura acarreta colheita tardia, a qual é dificultada pelas chuvas que já se iniciam. As condições de umidade e calor também propiciam o ataque da ferrugem. A ferrugem do trigo diminui a produção de até 80 por cento.

O preparo do solo deve ser antecipado para facilitar a infiltração da água da chuva. A água retirada no solo vai permitir a germinação das sementes.

As variedades de trigo recomendadas são BH-1146 e IAS-20.

Para adubar, é necessária a análise do solo. A maioria dos solos da faixa do trigo são ácidos. A aplicação do calcário corrige a acidez aumentando a produção.

A adubação média por hectare é de 150 quilos de nitrogênio, 450 quilos de superfosfatos simples e 50 quilos de cloreto de potássio.

O trigo plantado em terreno bem preparado dispensa tratamentos culturais.

INSTANTÂNEOS DO PAÍS

- Rio (AN) — O Ministro Mário Andreazza e o Engenheiro Eliseu Resende entregaram no mês de março o trecho rodoviário Itapage - Sobral, da BR-222, que se integra na cadeia de rodovias litorâneas, ligando as capitais de vários Estados, desde o Rio Grande do Sul ao Pará.
- O avião UIRAPURU Aerotec 122, modelo especial para aviação agrícola, será fabricado no Brasil, em São José dos Campos. Grandes serão os benefícios advindos do aumento da produtividade na agricultura, através do uso de aviões nos programas de combate às pragas e doenças da lavoura, de semeadura e de fertilização dos solos.
- Cinquenta e um por cento dos industriais responsáveis por 949 empresas brasileiras prevêm, para os três primeiros meses de 1969, a manutenção dos altos níveis de produção alcançados durante o último trimestre do ano passado, segundo os resultados da Sondagem Conjuntural da Fundação Getúlio Vargas.
- O projeto de implantação da Siderurgia Santa Catarina S. A. teve a aprovação do Ministro das Minas e Energia, sr. Antônio Dias Leite, devendo inicialmente fabricar ácido sulfúrico, sendo que seu complexo industrial absorverá recursos da ordem de US\$ 19 milhões.
- Vinte mil telefones serão postos à venda pela Companhia Riorgrandense de Telecomunicações. Os aparelhos serão incorporados à rede da capital gaúcha, que conta, atualmente, com 24 mil linhas.
- A Empresa Brasileira de Telecomunicações (EMBRATEL) prepara-se para dar, em todo o Brasil, um novo sentido às comunicações diretas através de telefone, da televisão, do teletipo e do telex: do "fac-símile" e da transmissão de dados, estando isso aliado ao que há de mais moderno no que concerne a material eletrônico.
- A indústria automobilística brasileira produziu 22.556 veículos no mês de janeiro, apresentando um acréscimo de 65,9 por cento em relação à produção de janeiro de 1968.